

Samenwerking gemeente en lokaal initiatief

Wetenschap ontmoet praktijk

Kennisfestival Lokale Energie Overijssel 13 februari 2020

Gerard Brakkee en Dr. Beau Warbroek

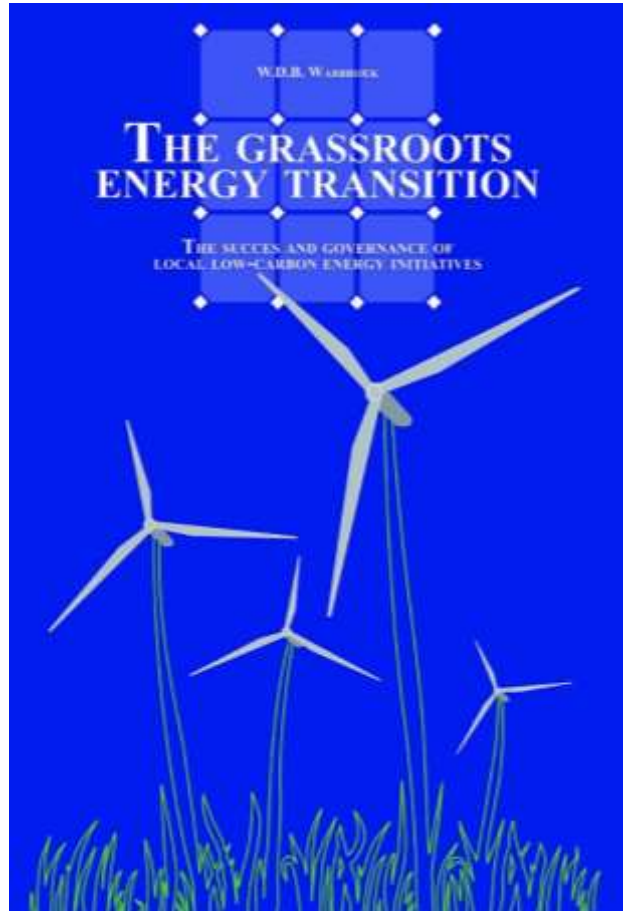

Wie zijn wij?

- Gerard Brakkee
  - Adviseur stedelijke ontwikkeling
  - Vrijwilliger in duurzaamheid
  - Ontwikkelaar energieprojecten
- Beau Warbroek
  - Bestuurskundige
  - Al vanaf mijn master thesis (2013-2014) bezig met energiecoöperaties
  - Gepromoveerd op 6 september 2019
  - Adviseur Energietransitie bij **Tauw**.

• **Wie zijn jullie?**

Wetenschap

- Bestuurskundig proefschrift over het succes van energiecoöperaties
- Onderzoekperiode november 2014 - maart 2019.
- Werkgebied Friesland, maar ook met enig zicht op Overijssel, Groningen en Drenthe.

Praktijk

- 5 jaar Vereniging Groen Gebogen
- Eén van de 5 duurzame dorpen in Dalfsen
- Ca. 30 actieve leden
- Ook veel actieve niet-leden
- Financieel ondersteund door Gemeente
- Overleg met Gemeente over duurzaamheidsbeleid, RES, aardgasvrije wijken etc.

Wat wij u willen meegeven...

- ✓ Werk op de juiste schaal
- ✓ Ga in op lokale behoeften en gebruik lokale capaciteit
- ✓ Samenwerking tussen gemeente en energiecoöperatie is een wisselwerking

Tauw

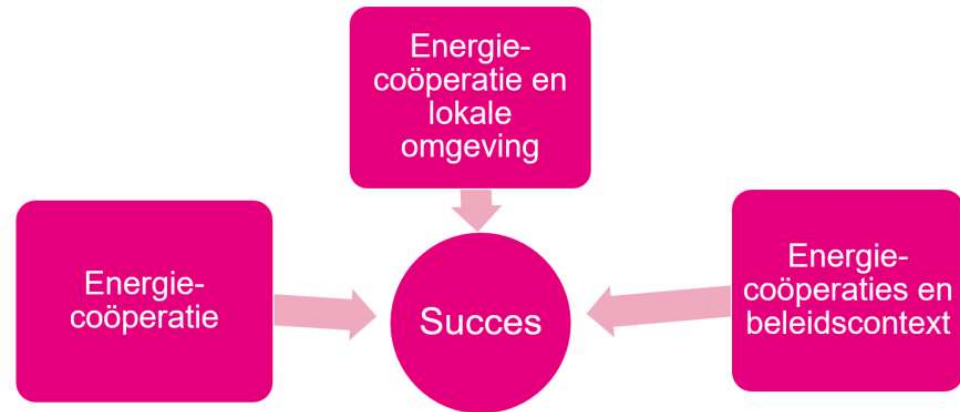
Kort over het proefschrift

Onderzoek gedaan onder 14 energiecoöperaties, 60 interviews

- *Wat zijn de factoren die bijdragen aan het verklaren van de variatie in succes van energiecoöperaties in de provincie Fryslân?*
- *Hoe ondersteunen of verhinderen governance-actoren het succes en de verdere ontwikkeling van energiecoöperaties?*

Succes?

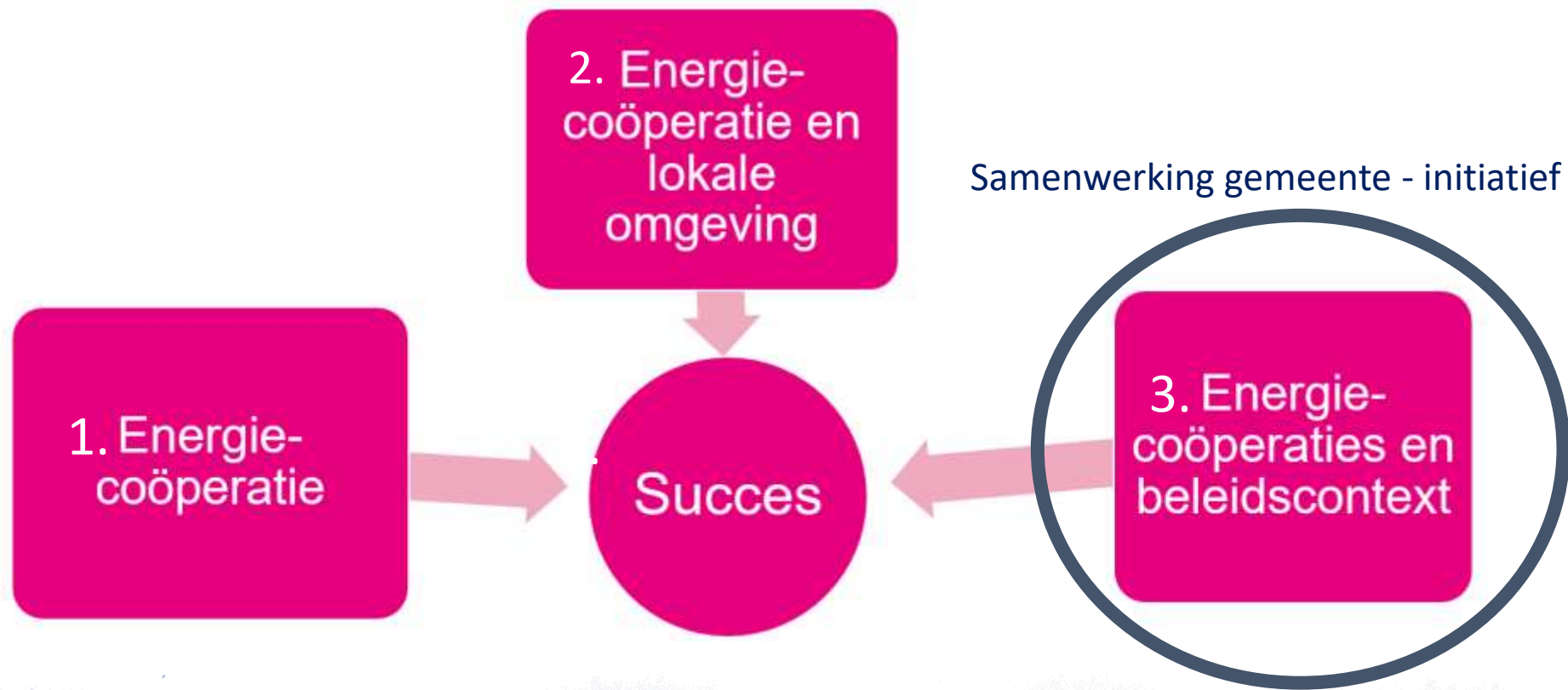
- Een configuratie van interne organisatie, interactie tussen coöperatie en lokale omgeving, en beleidscontext.
- Geen 'bakvormoplossing'
- Mensen, mensen, mensen

Groen Gebogen

- Energiecoöperatie Dalfsen Stroomt
  - 2030 panelen, 145 leden
- Twee zonneparken en een waterkrachtcentrale in ontwikkeling
- 5 buurten georganiseerd met besparingsplannen
- Collectief asbest verwijderd van kleine daken
- Honderden warmetescans gemaakt
- Openbaar groen heringericht
- Promoten gezond leven

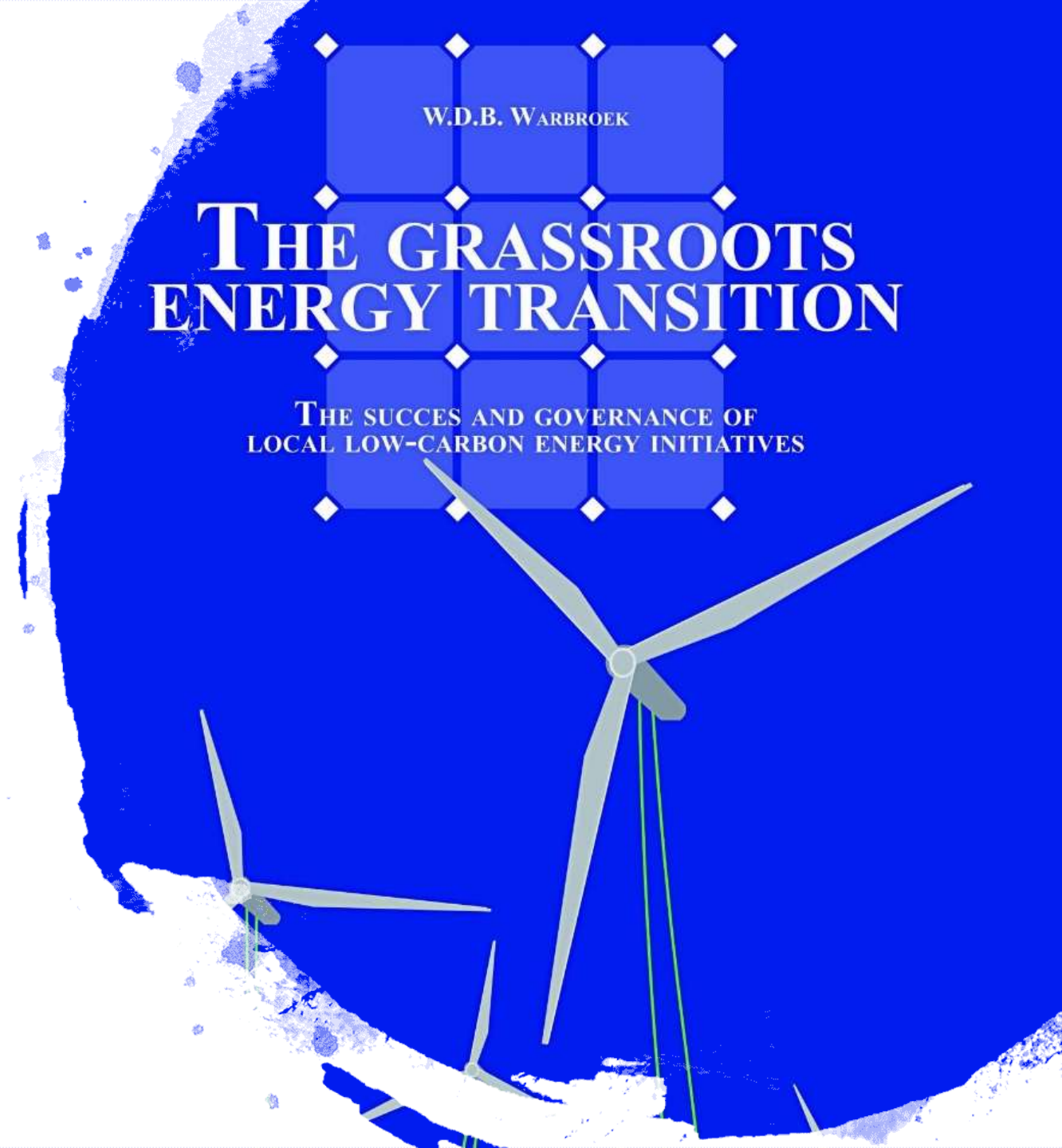

Opzet van de workshop

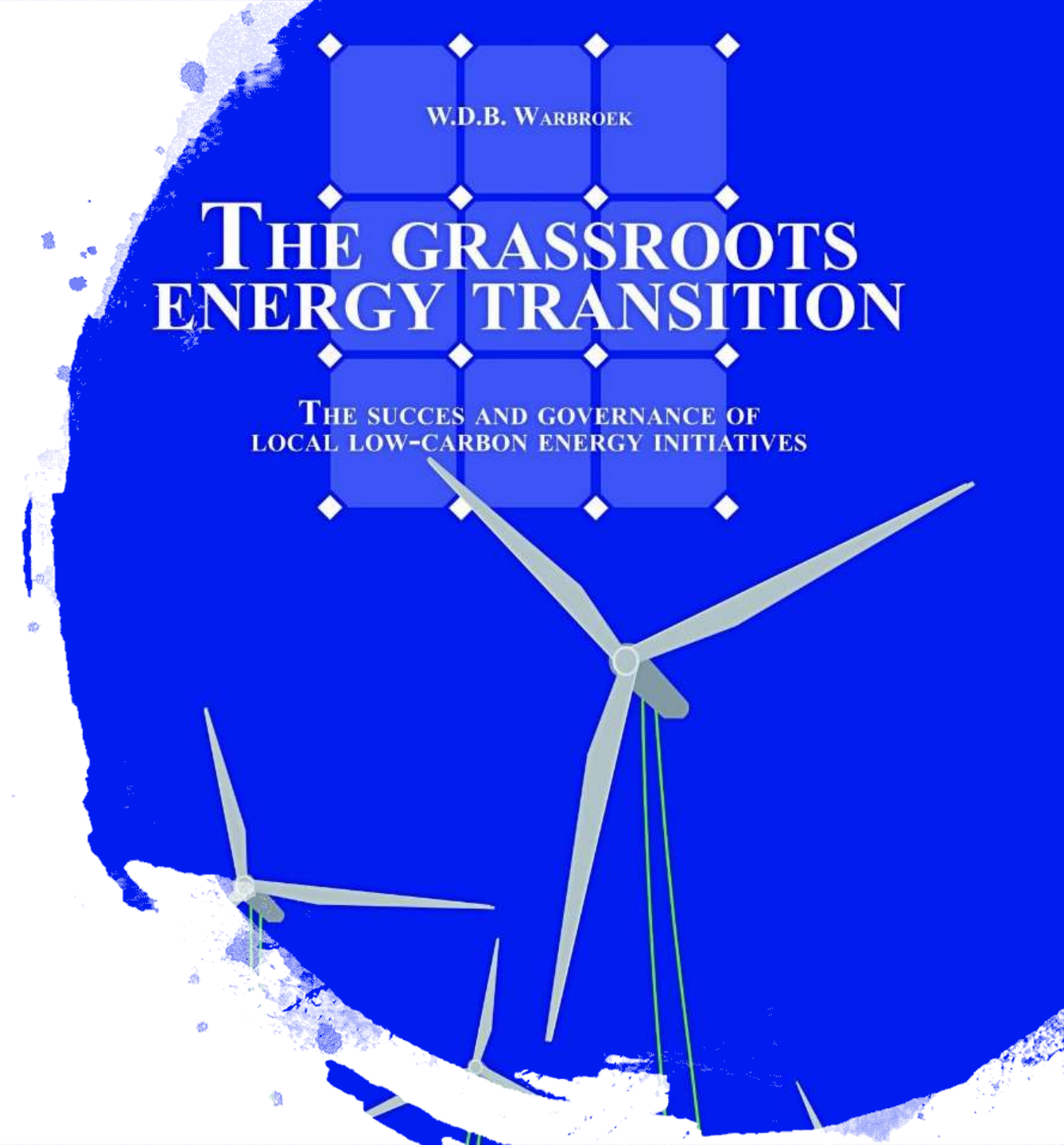
2. Relatie energiecoöperatie – lokale omgeving

- Het warme netwerk zorgt voor: vrijwilligers, klanten, deelnemers, investeerders en dakeigenaren.
- De link met lokale instituties (wijkpanel, dorpsraad) is vooral van belang in het begin en zorgt voor inbedding.

2. Relatie energiecoöperatie – lokale omgeving

- Pas de schaal waarop je wilt werken aan op hoe inwoners het gebied ervaren.
- Sluit aan bij lokale behoeften, wensen en identiteit.
- Betrek de omgeving
- Indien je wilt uitbreiden, zorg dan dat je dit doet met goede afstemming en onderbouwing.
- Wanneer werk je samen en wanneer niet?

Dalfsen

- Dorp Dalfsen 10.000 inwoners
- Oorspronkelijke en import bevolking
- Rijk verenigingsleven, veel dwarsverbanden
- Spanning tussen natuur en landbouw
- Initiatief vaak van importbewoners
- Draagvlak hangt af van resultaat

2. Relatie energiecoöperatie – lokale omgeving in de praktijk

- Laat eerst maar eens wat zien...
- Eerste project op onomstreden locatie
- Dakeigenaar bekend en vertrouwd
- Ter beschikking om niet
- (ook) voor de kleine beurs
- Postcoderoos bindt lokaal

2. Relatie energiecoöperatie – lokale omgeving in de praktijk

- Samenwerking met lokale advies- en ondersteuningsorganisaties en bedrijven is beperkt
- Welzijnsaccomodatatie en **Lokale Ambachtelijke Brouwerij** zijn ook klant

Input uit de
zaal

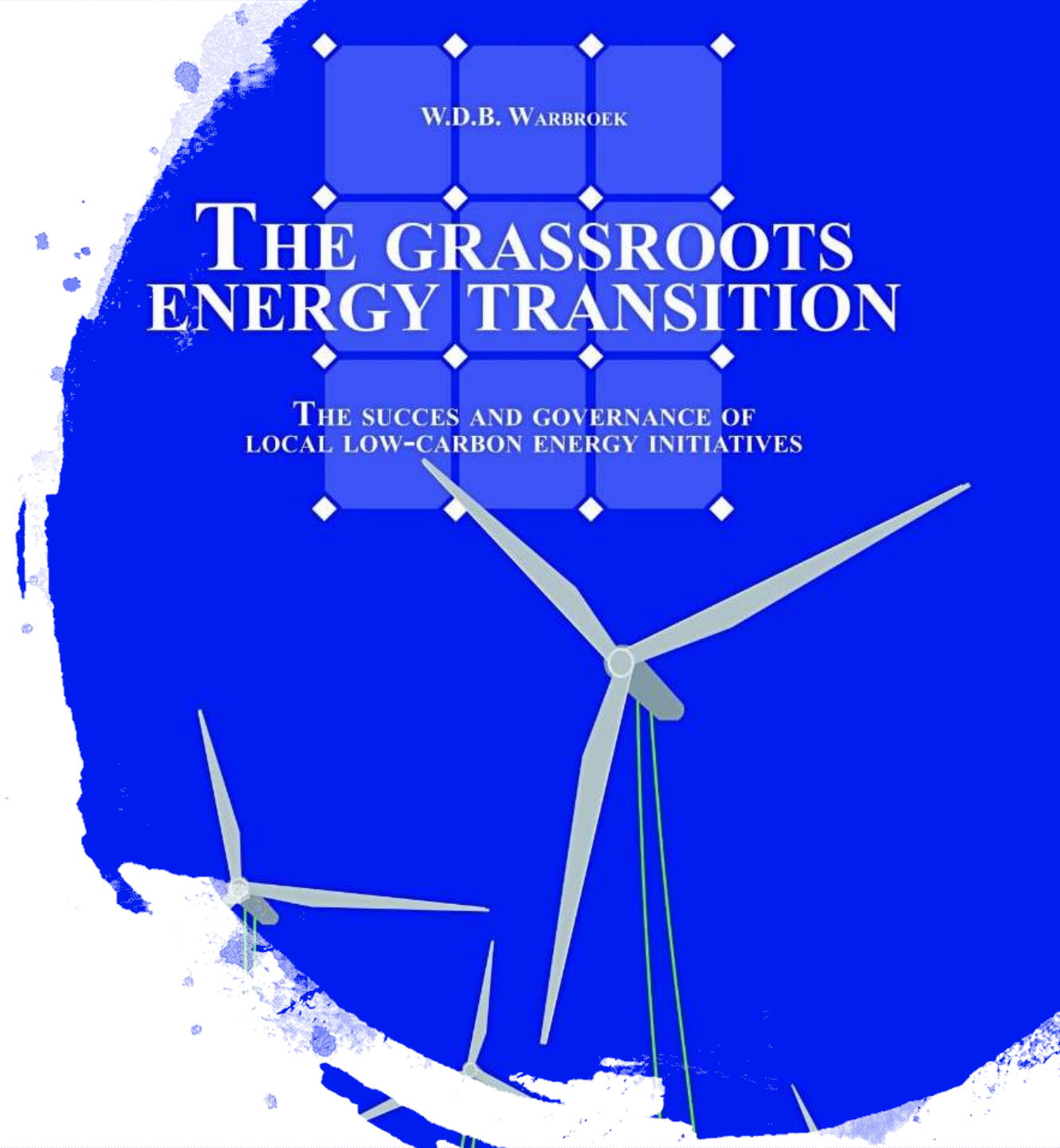

Tauw

3. Relatie overheid – energiecoöperatie

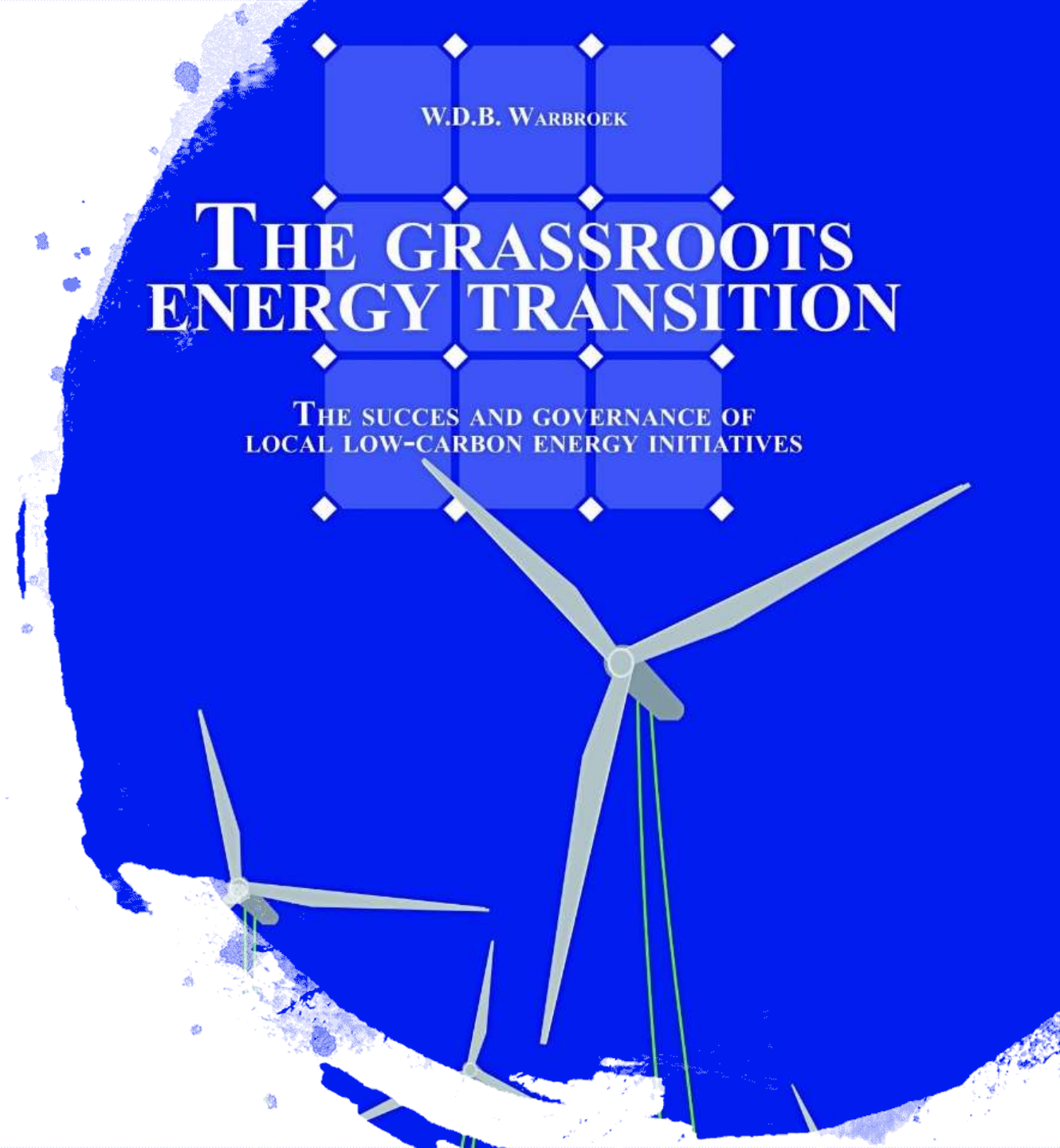
Faciliteren en richting geven gebeurt door verschillende vormen van ondersteuning:

- OZB, leges, subsidies met soepele criteria, ruimtelijke criteria voor burgerinitiatieven, hulp bij subsidieaanvragen...
- En daardoor: grote verschillen tussen gemeenten
- En... belang van bestuurders, politiek, en ambtenaren
- Gemeenten (en provincie) hebben een doorslaggevende rol, vooral in collectieve projecten

3. Relatie overheid – energiecoöperatie

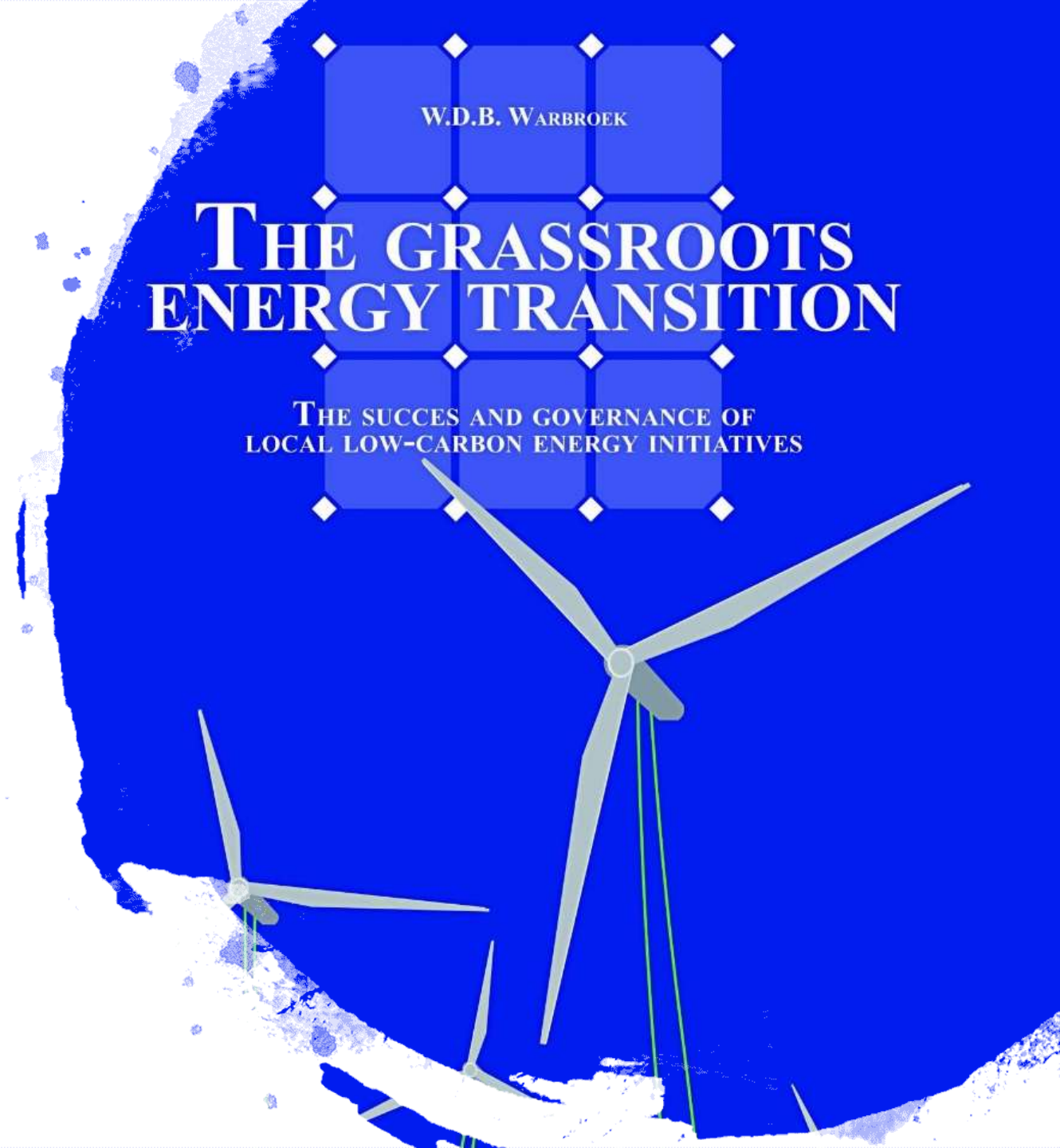
- Lokale en regionale beleidscontext dikwijls niet faciliterend voor collectieve projecten.
- Overheden kennen vertrouwen toe aan ‘usual suspects’
- Capaciteit van gemeenten is een belangrijke factor voor de uiteindelijke ondersteuning.
- Subsidies en leningen voor maatregelen op huishoudenniveau.

3. Relatie overheid – energiecoöperatie

- Grootste barrière: het realiseren van geldstromen (financiering, klanten)
- Soms een spanningsveld tussen wat initiatief wil en de gemeente wil
- Draagvlak? Representativiteit?
- Weinig standaardisatie (noch kennisdeling) tussen overheden wat betreft de ondersteuning van energiecoöperaties.

Praktijk: relatie overheid en energiecoöperatie

- Gemeente wil koploper zijn....
- Gemeente is mede-subsidiegever en staat garant voor de lening (geeft vertrouwen)
- Gemeente heeft geholpen bij marktonderzoek
- Burgemeester heeft verbindende rol gespeeld

Praktijk: relatie overheid en energiecoöperatie

- Resultaten geven invloed op beleidsontwikkeling
- We vormen een brug tussen beleid en inwoners.
- Koppeling RRE (Regeling Reductie Energiegebruik) en Energy Game.

Input uit de
zaal

Tauw

Wat wij u willen meegeven...

- ✓ Werk op de juiste schaal
- ✓ Ga in op lokale behoeften en gebruik lokale capaciteit
- ✓ Samenwerking tussen gemeente en energiecoöperatie is een wisselwerking

Bedankt voor uw aandacht!

Gerard Brakkee - gerard@brakkee.com

Beau Warbroek – beau.warbroek@tauw.com

Tauw